

Чыл төнчүзүңгө чедир 17 хонук арткан.
Алган хүлээлгелеривисти күүседир дээш улам эки ажилдаалы

Чарыш киржикчизинге сөс

ХҮЛЭЭЛГЕМ: ХОЙДАН-НА ХУРАГАН

Чөөн-Хемчик районда «Чыраа-Бажы» совхоз мээк өскөн төрөөн черим. Совхоз тургустуулары билек мал малдадым. Ам чөөрби беш чыл итинде мал ажылынга ажалдап келгем. Ол. Оон чөөрби чылын иек кадарып, сөөлү беш чылда төрүүр хой малдап, багыт эвес көргүзүлгө ажалдап келдим.

Мал малдаары дээрле харымсалгалык берге ажалдарым бирээи. Ону малчын кижи бүрүзү билдир. Мал ажылынга ажалдап, кижи бодунуң харымсалгазын кошпадып болбас учурлук. Бир эвес ону кошпадыр, харымсалга чокталыр чүве болза, малды чидирер, оорладыр, чудадып өлүрер, чаш төлүн четче камгалар албас чоруктар оон тытып келир. Ын-

чангап ажалга бот-харымсалга, бедик сагылга-чурумундан кол хамаарып. Бо талазы-биле СЭКП ТК-нын СССР-нин Министрлер Чөвүлелиниң болгаш БИПС-тин «Күш-ажылды» социалисттик сатылга-чурумун бажылаар талазы-биле ажалды күштедирер дугайында» доктаалы хойну хүлээдирип турар.

Амгы үеде кыштаглаашкын—малчын джикилерге ол берге шыгдала. Кышны үеде малды олар-белгилерин, сугаттын таарыштырып, ажаап-тежээринден улут хамаарып. База бир берге үе—хой оолдаашкынның үеи. Ол дээрге, канчаар-даа аажок уйгу-чудын чок чымыштыг ажалдарың бирээи дээрин малчын кижи бү-

рүзү билдир. Бистин совхозта малчыннар ортузунга социалисттик чарышты организастап чорудуп, оон түнелдерин чогуур ай-шаанда үндүрүп турары эки. Хойну бригадаларда малчыннарнын хураалы ай сайында эрттир, ажаа кым канчаар ажалдап турарын түнүп чугаалайып турар. Ол хураалын соода малчыннарнын өөредилгезин организастап эрттирп турары малчын кижи кочук ажалдыг боор-дур.

Хойну эрте төрүдөр кылдыр, малаңга январ, февраль айларда төрүүр кылдыр тарып боозадылганы организастаар черле ажалдыг деп боодам мен. Чүге дээрге ол үелерде төртүтүнгөн хураалдар дорутуучал, шыраак, шыдамык-даа болур.

Кыштагалап хонупканда кышны оларын камнап алыры-биле хой семис, шыраак, боозу улгатаанда ырак оларларга кадарар. Оон чорутуу чокушундап када-ректинг барааны-биле болгаш ажалдап.

Мен эрткен чылын төрүүр 100 хойга онааштыр 105 хурагалы камгалар, бир хойданна 2,9 килограмм дүктү кыргып алган мен. Он бир беш чылдын үшкү чылдаа чүс сс хурагалын, дүктү база эрткен чыл-биле дөмей, нинти хойнуң баш санын камгалалы 97 хуу болган. Ычангап совхозта хойнулар ортузунда социалисттик чарышка ийи чыл улаштыр багыт эвес көргүзүлгү болуп, шаңгыдып, мактаатмын-даа. Ол дээрге чактыс мээк чедикшикмин эвес, мээк ка-дайым Чечекмааның улур-

хуузу улут болуп турар. Хойжуларын ажалынын түнелин чайын үндүрдү. Мээк ажалынын совхозтук дирекциязы үнелеп көргөш, үш чүс ажал рубльдин өр-тектиг барааны-биле болгаш ажал шаңгалы-биле шаң-наан. Мээк ажалын ишти Чечекмааны Москва хоорайге Улус ажал-агылының чедикшикширининг делеттезинче баар халас күтүкка-биле шаңгалды. Ол ажаа чорааш, бистин Төрөөн чуртувустук найысылалы—Москва хоорайны көөр аас-кежиктиг болганы хойну кижи улут алдар.

Мен эрткен чайын 60 харлап, пенсияме үндүм. Ынчалза-даа чачыккан ажалым хой малдарын ам-даа уламчылап ажалдаар мен. Күрүнден пенсия ап,

халас ажал ап, ажал чок одураар дээрге ам-даа кадык-шыраак кижи болганыма төрөөн совхозумун ажал-херээ, оон хожуга-дези дээш ажалдаар мен.

Бо чылын кыштаглаашкыга база багыт эвес белет-кенип, мурунда чылдардан дудак чок боор деп боодам мен. Бо талазы-биле мактаам мен. Коданымда ам төрүүр үш чүс ажал хойлук мен.

Келир 1984 чылда СССР-нин составыга Тываның эки тура-биле киргенинден бээр 40 чыл оон демделген эрттир болгай. Ажаа күш-ажылчы белеттериг учура-жыры-биле төрүүр чүс хойга онааштыр 100 хурагалы, бир хойданна 2,9 килограмм дүктү кыргып алган, нинти малдын баш санын 98 хуу-дан кудулатпас деп хүлээл-гени алдым. Ол хүлээлге албан күүсеттер дээринге бүзүрелдиг мен.

Л.С. КУУЛАР,
«Чыраа-Бажы» совхозтук хойжуу.

Декабрь № 12

ДОРТ ХЕРЭЭ

СЭКП ТК-нын ноябрь (1983 ч.) болгаш июнь (1983 ч.) Пасунунары күрүшенин, күш-ажылды сатылга-чурумун күш-ажылчы коллектив бурузунге бажыла-дар талазы-биле айттыр-гын чугаалашкан болгаш ки-жицидиге ажалын чер-черге күштедирерин партия, совет, ажал-агыл органдарын-дан негез.

Республиканың күрүне сатылында болгаш херекле-чилер кооперацияда профсоюз комитеттери боттарынын ажалын ук Пасунунарың негезинде дүүштүр тургузар дээш эвээш эвес чүдүдери кыл-ган. Кижизидилге, органи-зас-малдап ажалды күш-тедирер талазы-биле пар-тия, комсомол организаста-ларын чорудуп турар хемчеглеринге биче эвес са-лышканын олар кирип тур-ар.

Планының болгаш со-циалист хүлээлгелерин күүсөлдө дээш белетсе-ле социалист чарыш улут ролду ойнаар. Республи-каның күрүне болгаш коопе-рация сатылгаларың коллек-тивтеринде социалист чары-шыче хаара туттунаан бригадалар, кидилер, түс-түс кижилер чок. Оон түс-түс кижилер тургустунган план бурузун үндүрүп турар. Чы-жаа, бо чылдын аягында ноябрь айларында Кылды-дун үлөтүрү бараанының сатылында «Детский мир», «Саян» магазинер, аш-чөм бараанының сатылында № 9 сатып каткышкы-кыны тилектин болуп үнү-дүрү. Ол ишкан Респотреб-сокуотун Мөңгүн-Тайга, Тай-

ды, Эрин райполлары, УТКА 25 чылы ажалчы коопе-рация джыкшан мурак-чы коллективтер база му-нуку одуругу элээрин. Ынды-даа болза, он бирги беш чылдын өзек чылы-нда дыма хой сатып каткы-жышкыны, херекле-чилер нинти-дөддери планын оонадаларын чедир күүсөт-пейн турар дээрин шүгүм-чүлүс арга чок. Үрмөктөп сатар бараан саарылганын чыл планын республика нинти-биле 95,3 хуу күүсөт-кен. Ол дээрге муң-мун рубльдин бараанынын чурт-талыч чон чедир албаан ол. Бо чөтпестер күрүне-даа, кооперация-даа сатылгаларыга хамаарып.

Чонуп сатып каткырыла-зында чөтпестер аналотчөп көөрге, кылды чылдагааннар-да хой. Сатып кааалары ма-гизинерин бараан айма-ба-де четче хандырайын турары—код чылдаган кылдыр тайылбырлааттар. Ынчал-за-даа бар барааныны оон ап шыдапас, баазада туржук, магизинерде барын таарыш-тыр хуваап, курлавырлап ал-баашында план күүсетти-ме «юрука база чедирип турар.

Иштин курлавырларын чөт ажалдаас чорук дээрге социалист чарышты дөш-тин организастааын турары болур. Чарыш турар ко-лективтер боттарынын күжө-нишкенирин, азы-бүрү чарыш үлөтүрү бараанының сатылында «Детский мир», «Саян» магазинер, аш-чөм бараанының сатылында № 9 сатып каткышкы-кыны тилектин болуп үнү-дүрү. Ол ишкан Респотреб-сокуотун Мөңгүн-Тайга, Тай-

Конкурстар болгаш көрүл-дөр харын чарыштың база бир хевир болуру чөп. Ын-чалза-даа ону бодамчалыг план чокка эрттирер ажал-дың нинти чорудулганын, чарыштың дөштинге сал-дарыг дээрин уттаза чо-гуур.

Социалист чарыштын түнелин чүгө көргүзүп барымдаалар үндүрер чоруктар сатып шугумда ам-даа үндөспөй чыгайлаттын-маан. Бо талазы-биле найы-сылалдын үлөтүрү барааны-нын сатылың дуржула-гы харын үлөтүрү. Оон сатып каткышкыны барыга-даларын болгаш түс-түс кижилерин аразында күш-ажылчы маргалаа-зын түнээрде бүгү-ле талаарын ажал шанын барымдаалап турарын, сатып алыштыр-ганын, бараанын-дын көрүшүгү кылдыр дел-дөтүн, хой-нинти ажалга кир-жилгезин—шүгүм-чүлүс чарыштың негезделерин бу-гаар түнээр. Социалист чарышты чөр бурузунге шак-мычаар организастаааын-дан план күүсетпейн тур-ар. Он бир айларын түн-елдерин ону бадтыкар кооперация болгаш күрүне сатылгаларын үш магизин-ерин бирээи-ле планын үс-көп.

Бо чөтпестерден шыгымы түнелди үндүрүп жүзүлүг бис дээрин үе бистен негеп келген. Каш хонгап чыл тө-нөр, өзөк чылда канчаар ажалдаашкынның түнелин көөр үе келген. Чонуп са-дып каткырылганында ажал-дап турарларын аразында социалист чарыш кан-чаар организастааыны моон база илерээ:

Д. ОНДАР,
күрүне болгаш коопе-рация сатылың ажалда-чы-ларын профсоюз чы-кымын даргазы.

ЧАРЫШ—ЧОГААДЫКЧЫ КҮШ

Чарыш—ажылчы чоңуң хей-адын көдүрер чогаадык-чы күш. Бүдүрүлгенин ажалынын бедирер, ажал-дык шынарын өнөкчө херекке чарыштын чөлү улут. Тураның ийи болотур пунтутунун коллектив чыл планын декабрь 28-те күүсө-дир социалист хүлээлгени алган. Планда ажыр 100 кубометр жыты, 100 кубометр, дилг материалдарын, 20 кубометр шала мангаларын болгаш 150 кубометр сонга болгаш эки блок-тар бүдүрерин хүлээген. Бүдүрүлгө социалист чарышты канчаар организаста турары хынаан. Оон түн-елдерин чогуур үе-шаанда үндүрүп турарын, шаң-галың каадыгынын кышкы-кыс көргөп. Бо коллектив райондаа бул бүдүрүлгөни күш-ажылчы коллективтиң хураалына чугаалайып тур-ар. Кайы-бир бригаданың азы ажалчынын ажал-чын ажаа бүгү талаалыг чугаалайып. Тилекчилерге ажал шаңгаларын тыпсып турар. Оларын коллективтиң түндүлөп самбырамын-га көргөп.

Чарыштын организастаарын өкөмтөткө түнелдинде, 13 муң кубометр жыш белет-кээр план ноябрь айда ажыр күүсеттиген. Планда ажыр 3 муң кубометр жыш белет-көтүнгөн. Продукциянын бөт-үсүн 6 хуу кызыр-ган. А бир хүнде 5343 рубль ажалды алдым. Ал санын түнелин күш-ажылчы коллективтиң хураалына чугаалайып тур-ар. Кайы-бир бригаданың азы ажалчынын ажал-чын ажаа бүгү талаалыг чугаалайып. Тилекчилерге ажал шаңгаларын тыпсып турар. Оларын коллективтиң түндүлөп самбырамын-га көргөп.

Социалист чарышка Г. Н. Маадыны, Х. О. Нур-саттын ийи белеткээр, Т. К. Гааковтун чазымычлар бригадалары каш уаа ти-лечин болуп келген. Чола-чылар В. А. Бориников, В. Д. Нусов мергелешкенин терги-ни болгаштар. Бүдүрүлгө материалдыг делеткеме көргүзүлгө чарыгаар ажур-дуг фондунуң 60 хуузын азы 25 муң рубльди муракчы-ларын шаңгал-мактарыны үндүрүп турар. Ажаа ша-налында аныгда аас ша-налдары, байыр чедирини-ни дөш өскө-даа херекле-чилерин ажалдап тур-ар. Күш-ажылдын хоо-чунарын болгаш бүдү-рүлгени муракчыларын-га тураскааткан кижилерин эрттирп турар. Шаңгалды

байырыг байдлга тыпсып турары эки. Чарыштын организастаары-нын эки талаарын демдел-гери түзү, чедир кылдырмай турар чамдык чүдүлдерин чугаалаары артык эвес. Түн-елди үндүрүп турар, чүгө бүдүрүлгө көргүзүлгенин барымдаалап, сатылга-чурум айтырын колдотпай бар-ганын түнелдинде, күш-ажылды сатылга-чурумун чажыдышкыны бирээи эвээжээн. Прогулдар саны 1982 чылдын дөшөлүгүн үштүң бири хире эвээжэ-да болза, байлап дүвүрчөп, 396 прогул болган. Бо сан бүдүрүлгө үш хуу ажал-даашкыга дөш болуп турар. А бир хүнде 5343 рубль ажалды ал болур. Моңу чык көүдөштерге, кара-жанын улуу билидир.

Шынар—ажылды кол көргүзүп болур учурлук. Коллектив чарыштын органи-застап тура, база-ла чүгө сан талазы-биле колдодир, шынарга дегейин турганы четпес. Амга чедир продук-цияны шынар ажалы-биле аттестациянын чорутпаан. Шынар чок продукция бү-дүрүш, бүдүрүлгө 10 муң рубль каражыг болган бол-гай. Ычангап шынарын экидирерге кыдыр улут ролду бийаар учурут. Муракчылар ажал-дап оларын шаңгал-мактал турар хиреде оларын дуржула-зын негездирер чедир азы-дымаан. Кым-бир кижик канчапаш бедик көргүзүп чедип алганы, чүү чүве ажаа иди болганы дээрин анализтер көрбөй турар. Муракчы дуржулганы нег-зедирер чарыштын эң кол негезделерин бирээи бо-лур. Чарыштын сорулгазы—дуржулганы илередир ол чедип алдында, ону бүгү-лөп кичээлгенин төвөгүн тургузары, ону негездирер. Г. ТУТЫННА.

ЧЕДИИШКИНИГ ДООЗАР ДЭЭШ

Чарышты дөштинг органи-застааында планын оонал-дар чедикшикнин күүсөт-көп, күш-ажылды сатылга-чуруму бажылар, күш-ажыл-дык буауручүлү бедир болгаш дааган ажал-херекте бе-дик херемсалгалык-биле күүсөт-көп. Ону барымдаалап, партия организастааы адми-нистрация, профсоюз комитет-тил-биле калы күш-ажылчы маргалаа-зын негезделерин, шаңгал-мактарынын хемчег-лерин ажалдап кылгаш, ху-раалга чугаалайып, ажал-чыларын санал-оонам ал-гаш, күштүгү кылдыр бады-лаар. Колонизатор, брига-далар оон тайыштыргал, көр-гүзүп самбырамын аскаан. Оон түнелдерин ажал, кавар-таалар үндүрүш, көргүзүп самбырамын колонизатор-нын, бригадаларын, чолаачы-ларын, септекилерин көргү-зүлгенин бижип турар. Кым канчаар ажалдап турарын оон көрүп алыр. Социалист чарыштын тилекчилеринге ша-налдарын тыпсып турар.

Ажал-ишчилерин ортузунга күш-ажылчы маргалаа-зын дөштинг организастаап дөш чамдык хемчеглерин алгаш-дан бо чылдын эрткен он бир айларында багыт эвес көргүзүлгө болган. Бистин автобазы коллектив мели-систе болгаш суг ажал-агыл системаларын бүдүрүл-гелерин азы-бүрү чүгөтөрин сөөртүп чедир хүлээлгени. «Тыва суг туту» трестин ту-дуг ажалынын планын оонал-даларын чедикшикнин күүсөт-көп оон уду-биле хамаарып. Оон-биле чөтө-лөш-тир Аш-чөм программанында ажал хемчеглерин боттан-доткоруш ол дуулар. Автобазаның чолаачы-лары септекилер боттарынын мурунда салдыган сорула-ны эки бидирер, ычангап планын даалгаларын болгаш

алган социалист хүлээлге-рин күүсөдир дээш күш-ажылчы маргалаада идеп-кейлиг киржип турарлар. Бүдүрүлгө 18 коммунист бар, оларын ажалдын чугула-участоктарында бажылаан, даандыган ажал-херекте бе-дик херемсалгалык-биле күүсөт-көп. Оон ажалында коллектив он бир айларда чүк сөөртүлгүн планын 103,7 хуу күүсөткен, күш-ажылдын буауручүлү бир кижиге онааштыр даалга-кердүнгенинде 2 хуу өскөн. Чолаачылар чүгө республи-ка ажал-херекте азы-бүрү чүктер сөөртүп турар эвес, Саян артында чугула ма-териалдары хереклекилерге чедирп келген. Олар онаа-м ажалынын планын күүсө-дир дээш кызымак ажалдап келгенин түнелдинде 24 чо-лаачы он бирги беш чылдын үшкү чылдын чүк сөөртүп даалгалар боттандырган, 1984 чылдын үлүгүнде ажалдап тур-арлар. Оларын аразында коммунист В. Кудряшов, С. Глоба, Б. Кара-оол, В. Го-лубов болгаш өскөдө-дөткөрүш планын чүгө чүк сөөртүп турар күүсөдир турар эвес, бажылаан машина-ларын камгалалы, оон техниктиг ажалдаан үрүгүчү чорудуп турар болгаш кавар-чаар материалдарын, автоду-гуларын камнап ал келген-дер.

КамАЗ-тар бригадаларын аразында чарышка коммунист В. Сухарословтун уду-ругун чолаачылар бригаданы шыла-рап, он бир айларын оонал-дазын 17 хуу ажыр күүсөткен. Самосвалдар бригадаларын-дан В. Мартыновтун бри-гаданы даалгалар 125 хуу боттандырган. Бирги керде чоруп турар Н. Пономаре-вич, С. Мамонтовтун уду-ругун чолаачылар бригадалары күш-ажылчы маргалаага чактыс

уаа эвес шаңгалдыг черле-рин ап, мактадып келген. Чолаачыларын чедикши-книг ажалдарын септекиле-рин удуу-биле хамаарып, ыдыг болганда оларын ор-тузунда септегени дүргө, шынарыг чорудар дээш чарыш чоруп турар. Эң эки көргүзүлгө моторист И. Кузнецов, токарь В. Грибов, канакчылар Ю. Чашукин, Ю. Шинкоренко болгаш өскө-дөр-даа чедип алган.

Партия организастааы чарышты эки организастаарың, ажал-ишчн бүрүзү ажаа идеп-кейлиг киржиш, планын оонадаларын доктаамал күүсөткен турарың кичээлгени салып турар. Ону боттанды-рары-биле профсоюз комитет-тин даалгаларын, колонизатор, бригадалар уду-ругун чарыштын чедикшикнин хураалында аналчыл, чөтпестерин эдер, чедикшикнин кылды-ган ажалдарын дуржулганын негездир хемчеглерин ап турар бис, тодаргайлаарга, партия организастааы бүгү-ле партия организастааы, иле-сөтүп, политика-ажылдагыл оонадаларын күүсөдирчө улаадырган. Моон сонга-да ажалдын стиль болгаш методун сайыраңгайдыларын кичээлгени салып бис.

Социалист чарышты органи-застаап турарында чөт-пестер чок деп болбас. Бо чугула херекте ажал-ишчн бүрүзү доозамын хаара тууш шыдааан бис. Түнелдерин үндүрүп тургаш, чүгө көргү-зүлгенин көөр, а хой-нинти-нин ажалына киржилгезин, сатылга-чурумун барымда-лаас чорутар чамдыкта та-варык турар. Ону бодур-бас дээш хемчеглерин алган.

Автобазаның коммунисте-рин болгаш бүгү ажал-иш-чилер он бирги беш чылдын үшкү чылын күш-ажылчы чедикшикниг доозар дээш чарышта идепкейлиг киржип турарлар.

Г. БЕСПАЛОВА,
«Тыва суг туту» трестин автобазында партия органи-застааының секретары.

48 дугаар түдүг эргелелинде Екатерина Сарыгларга уду-ругун шеверлекчир бригады 11 айларын планын 110,2 хуу күүсөткен. Шеверл ажалдарын шылып темп-биле, шынарыг кылырныга бригада керээш учур-дуза-лыг болган.

Бажыккан, эң-найырлыч коллективтиң баштың ажал коммунист тудуга 10 чыл чедир ажалдап турар. ЧУРУКА: СЭКП Кызыл хооромунун кеңигүүр брига-дир Екатерина Сарыгларын (оң талада) бригада кежи-гүнү-биле сүмөжлери турары.

В. ШАНФУЛИННИН ФОТОЗУ.

«Тыва кобальт» комбинат-та гидрометаллургия цети чарышка доктаамал тил-лекч болуп келген. Даг цетини А. Ф. Сем-кинде уду-ругун бригаданы база көсүк чедикшикниг болган. ЧУРУКАРДА: «Тыва ко-

бальт» комбинаттын транс-порт цетинде муракчы чо-лаачы Камил Хойдорши; Хову-Аскада электри стан-циянын ажалчыны Нико-лай Шелудешев (оң талада).

О. ОХЕМЧИКТИН ФОТО-ЛАМ.

МУРНААННАР

Он бирги беш чылдын өзөк чылынын планын оонал-далары күүсөдир талазы-биле социалист чарыштын мурунку

одурунда: күрүнегэ эът сада-рынга—Кызыл район болгаш күш фабриказы, суг са-дарына—Чөөн-Хемчик район

болгаш СЭКП-нин XXII съезди и аттыг совхоз, дук садары-га—Мөңгүн-Тайга район болгаш «Тыва» совхоз.

ХОЖУДААННАР

Чыл планынын күүсөдир талазы-биле социалист чарыштын сөөлү одурунда:

эът садарына—Току район болгаш «Совет Тыва» совхоз, суг садарына—Эрин район

болгаш Ленин атыг совхоз, дук садарына—Би-Хем рай-он болгаш «Бүрэн» совхоз.

ЧҮГӨ ХОЖУДАП ТУРАРЫЛ?

Он бирги беш чылдын үш-кү чылы доостур четпес, үдөп турарымы 1983 чылда капитал тудугу сайырадыр талазы-биле калдыг ажал-дарын кылып чорутууны ысты түнээр үе келген.

Бо чылдын эрткен он бир айларында найысылал Кы-зыл хоорайда болгаш респу-бликанын районнарында 67,7 млн. рубльдин кол фондусу-н ажалдап кинерген. Кы-зылдын төп электир дам-чылдагышын шүгүм, нинти ажалгалдын 62 муң оруу болгаш өскө-даа бүдүрүлгө күжүлери туттуган болгаш ажалдап кирген.

Республиканын ажалчы чо-наарынын ажалдап, чурт-таарына таарымчалыг бай-даларын тургузар дээш чуртталга тудуун калбары-рыче доктаамал кичээлгени салып келген. 37,9 муң дөр-белчин метр чуртталга шө-лүн, 1496 өөрөкчиге өөрөкчиге билиг школарын, 190 орунуг школа намын четтөөн уугулар албан чер-лерин, 600 олуттуг клубтар-ын тутуш, ажалгаар кыл-ды хүлээлгени берген.

деңээрге, 4,3 хуу нөйөй болганы ол. Тыва автогре-дедич КМК-зын, «Тыва ко-дээ туду» трестин 586, 957, 958 болгаш 1070 дугаар КМК-лары, Тыва автоорук эргелелинде 2 болгаш 3 ду-гаар орук-тудуг участка-рынын, «Сибтехмонта» трестин КМК-зынын, 624 дугаар тусый көчүрү чорур механизастааынын колония-нын коллективтери бо чылды кылза чоругу нерээлг ажалдарынын планын боттандырып шыдаан.

Тудуг ажалдарын тала-зы-биле чамдык чедикши-нер чедип алдында-даа бол-за, чедир кылдымаан, шит-пирлетимизин айттырлар ам-аа хой.

Чыл эгезинден бээр 32 муң дөрбелчин метр чурт-талга шөлү ажалдап кир-бей барган. Чырдыдышкын, култура болгаш калды кам-гал объекттерин туду-ына көрдүнгөн капитал са-лышкынынын дөңгүл-де 48 хуузын шитгээлди ал-ган. Чыл планына көрдү-нгөн дугаар 660 орунуг школа намын четтөөн уугулар албан чер-лерин, 600 олуттуг клубтар-ын тутуш, ажалгаар кыл-ды хүлээлгени берген.

Керээлг организастаа-лар 74,3 млн. рубльдин ту-дуг-монтаж ажалдарын кылган. Эрткен чылдын бо үеи-биле

чөтпестер дужааган. Бо чылын ажалгалга кир-рер учурул социал култу-ра объекттеринден Өвүрүд Солтура 200 олуттуг клуб, Кызылдын № 2 школазын-де медресе тудуу. Бай-Хаак суурда 280 орунуг уругулар сады болгаш өскө-даа ту-дуглар дужааттымайн барган. Республикка улут учур-дузалыг судулар септээр мастерскааны тууралыг үн-дүргөн ажал-херектин чүгө-ле 5 хуузын шитгээлди ал-ган.

Кызыл-Мажалыкка суг са-водунун, «Улут Октябрь» совхозта дрезин арыллар комплекстин тудуун дыка шүтүп чорудуп келген. Саян-Шушенск ГЭС-тин суг алыр зоназын объект-теринде планын оонал-даларын күүсөдир турары кон-чүт багыт. Өзөк чылда бо объекттер 15 млн. рубль-дин капитал салымшынын шитгээлди алыр тургаш. Эрткен он бир айларда чыл планынын чүгө 56,6 хуузын шитгээлди. Мында ажалдап турар тудуг организастаа-лары—«Красноярскгидрост-рой» трестин 2,3 КМК-лары тудуг-монтаж ажалдарын дөшүрүш, «Шегон-тжстрой» трестин салбыр

лар 66 хуу күүсөткөлөөн. Ажалгалга кирер учурул ту-дуглар чүгө хожудап, айттыганын хуусааанда ажалгалга кирбейн бар-ганын? Дыма хой ажал-агыл уду-ругучулары, чамдык пар-тия болгаш совет органдар ажалгалга кирер чугула ту-дугларга күштү болгаш аш-ша-хоретини оожум мөөн-төп, бар аргаларын болгаш курлавырларын коюка ажаллап, объекттер ту-дуг-арында киржип турар органи-застааынын ден-дески ажалдарын хандырып шы-даан барганында. Эзеп хой тудуг органи-застааы күш-ажылдык бу-дуркучуун өстүрер тала-зы-биле оонадаларын күүсөт-пейн барганы дүвүрчөп бооп турар. Бо чөтпестерин тургустунуп келген чылда-гааны бүдүрүлгени болгаш күш-ажылды багыт органи-застап, тудугларда норм-чуруму чогуур дөшөлгө чедир тургустааны-биле та-йылдырлап болур.

ТЕЛЕКАМЕРА КОНТРОЛЬДААР

Бичи БМ-да эң улут Бернатик станциянын кол-лектив хөмүр-даш чүдүрер вагоннарына эде кылырын үлөтүр телевидениеиниң дузазы-биле дүргөткөн. Кел чыдар составта кыш минута иштинде шинчилеп кааптар аргалыг телетүрүзүг магистралда бир-ле ду-гаар айкалдап эгелзэн.

Башкарылган төгүтүн э-кранының чамында турар опе-раторлар вагон бургузун кө-рүп, хөмүр-даш чүдүрерин-ге ооп белегин азы белеп

эезин тодарыдыптар арганы орук дургаар тургускан на-мералар оларга берип турар. Мооң мурунда ыңдыг чору-дугага хей үе-шак үнүп турган.

Ол станцияда телдериниш-кинни ачыглап турарынын дүржүлганын демір-оруктуң Тында салбыры Бамовская —Тында—Бернатик шуту-мунуң чүгү чүдүрер өсис-даа участоктарына ыңдыг азы-лым тургузгаларын илтере-диринге ажыглаар деп план-нап турар.

СӨЗҮН ЭЭЛЭЭННЕР

БМ—Таксимо станция-зынга Чаа чылдың бүүдү-зүндө чедип келир ажилчы-н баштайгы поездиниң хүндү-лүг пассажирлери болур эр-гени Тайшеттин шала заво-дундан мастер К. Устинова-нын ээлчээ чаалап алган. Магистралдың тудугула-рынын социалисттик чары-жыга чыл эгезинден бээр киришкен, ол мурнакы коллектив бодунуң хүлээ-э-зин хуусаа бетинде күөстө-кп. Тайганын ачык оруу-че пландан ачыр бүдүргөн продукцияны сөөртүп чору-дары эгелзэн.

УМБЕЛЛА СУУР

БМ-нын барын участо-гунада Умбелла суурунң бир чыл оо утундурбас болуп эрткен: чурттагыч-ларын бажынарларга теле-визор экраннары чырып берген. Байкал сынының адырынга телевизия хары-лаазынын база бир ретрай-слатору ажыглап киргени ол

Умбелла — оруктуң ол участогунада чурттагыч-лар эң амык суур. Тургай бол-гаш Урал ыш үлөтүр ажил-агыллары аңаа ачыл-дап эгелзэни-биле холбаш-тыр ол суур туттунган. Үлөтүр базанынын калбар-

ганы-биле чергелештир чурт-талга болгаш социал амы-дарга тудуглары шакпын темпирлер-биле хөгжүп э-гелзэн. Чамында участок шөл-дүт, ий-ийи квартиралыг бажынарлар кудумчулар тайга ортунда нестүп кел-ген. Чыл төгүтүгүнө чедир 50 өр-бүлелер чаа бажы-нарже нөжүп кирер. 140 орунуг уруглар сады уда-наа ачылгала кирер, хлеб бажынар чер, чунар-бажы болгаш хер куур черлг ком-бинат, погараалыг шыгаар чер туттунуп турар. Суурунң кол планы бды-латтыган. Ол өзүгаар ук суур улам сайзыраар.

ЭРТЕМ-БИЛЕ ЭВИЛЕЛДЕШКЕШ...

БМ-нын тонеельдер чурт-тун эртемденеринге ше-неде кылдыр шөл болу бер-ген. Теория талазы-биле ажилчыны практикага дур-гелзэни-биле илтердип тур-галаар.

Тонеель тудушунуңа көсүк болушунуңа болза то-нелдиң калкы багаларын туду-рунның шуту чаа техно-логияны тургусканы болур. Ам тудушуглар түр багана-лар тургуспай, а капитал конструкцияларын доран-на элтип кириптер. Ындыг арга-биле Байкал эринде чалым-хааларын өтүр шенектел-дөрт өдүгүнү кылып турар. Чаа арганы ажыглаанын

ачызында келер чылын чер адааның ол «кудумчуу» поездинерни эрттирп э-гелзэр.

— Чурттуң азы-бүрү эр-тем төптер-биле кады ажылдакчыла уламчылар. Тонеельдер тудушугулар шалтаараанынга бо-ла та-варжыр, эртем дузазы чо-каа ону ачып эртери бер-ге-деп, Транспот-тудуг минис-терствонуң эртем-иниң-дел институту БМ-нын тонеельдер тудууңуң талазы-биле лабораториянын удуртукчуу С. Селиверстов чугаалаар. (СЭТА-ның корр.).

МАЛ ЧЕМНЕРИ КЫЛДЫР АЖЫГЛАП...

Киров областа «Заречье» совхозта мал чемнериниң хей кези — 70 хуузу аш-чөм артыңгызы болуп турар. Россия Федерациянда ха-ван ээди бултур турар дузалал ажил-агылларына ол болза эки чединиши. Аңаа чоң көргүзүп Воро-нежтин «Никольский» сов-хозуна чедип алдынган, ыңаа мал чемнериниң ра-ционун 69 хуузу аш-чөм артыңгылары.

Аш-чөм артыңгылары-биле хаваң чемнериниң ни-тиниң чеменинелерин, ле-вискэр аш-чөм эргелде-дериниң болгаш трестериниң ажил-чорудулазын бир кезин. Федерацияда күрү-не садымның херекчилер кооперациянын болгаш үлөтүр бүдүрүлгелериниң чеди чүс ажыг ду-залал ажил-агыллары э-т бүдүрериниң бо аргазын ажыглап турар. Үлөт-пүрүнүң аш-чөм адырларын-дан, столовалардан, колхоз рыноктарыдан 560—570 муң тонна аш-чөм арты-ңгылар квартал саында олар чып ап турарлар. Оларын болбазыраткаш, хаваңнары чемгерип турар. Оон алыр каминаланың ажымы 110—120 тонна та-раа өртөзгөн деп.

Аш-чөм артыңгылары-биле хаваңар чемгериниң аргазын Киров областа и-делейи-биле, ажил-агыл-а-йы-биле ачылган турар. У-а-а ажил-агыл орудугу болу берген. «Заречье» совхозту аңаа тургускан. Дөрт муң баш турар беш хаваң ка-жааларын, өске-даа бүдүр-гө-ге ачылган черлерин ил-де-туккан. Аш-чөм артыңгы-ларын кургадыр болгаш та-арыштар тургузар чехти ыңаа тудуп турар. Ону ажыгла-ла кирирге хаваң ээди бү-дү-рериниң аргазы улгадыр.

Аш-чөм артыңгылары-биле хаваңар чемгериниң организастарының социа-

ШЫН

АУДП ТК-НЫҢ ПОЛИТБЮРОЗУНДА

КАБУЛ. (СЭТА). Аф-ганистаның Улусчу-демокра-ттык партиязының ТК-зынң Политбюрозуңуң хуралы бо-луп эрткен. Каттышкан На-циялар Организациянын чингине секретарын дамыш-тыр Пакистан-биле чугаала-жымышкынарга Афганистан-ның делегациязынын ажил-чорудулазынң дугайында болгаш КНО-нун Кол Ассам-блеязынын ээлчегилг сессия-зынга афган делегациянын ажил-чорудулазынң дугайы-нда Афганистан Демократ-тык Республиканын даштык-кы херектер министри Шах Мухаммед Дост АУДП ТК-ның Политбюрозуңуң хура-лынга илелек кылган. Аф-ганистаның кожазы Паки-стан-биле болгаш Иран-биле харылааларын чогулгалыг кылдыр шинтирлээр ай-тырылганга хамаарыштыр Афганистан Демократ-тык Республиканын чазан-ның туржуу илелекчилг, кел-гылыш чок, эпиг болуп кел-ген деп. Ш. М. Дост ме-деглзэн. Афганистаны дол-гандыр байдалды таарыштыр шинтирлээринге хамаарыш-кан айтырылганы КНО-нун Кол Ассамблеязынын 38-чи сессиязынга чугаалажып кө-рүп турган үеде ол туршуу база натап бадиткатынган. Афганистаны долгандыр байдалды чогулгалыг кыл-дыр шинтирлээринге беле-нин афган делегация база натап илелерилген.

Чуртта улусчу эрге-чары-ганы быжыккалар талазы-биле хемчеглерин, а ол ышмак националдарын болгаш ай-мак биче улустарының орту-зунга политиктиг ажилды экижидер айтырылганы АУДП ТК-ның Политбюро-зуңуң хуралында база чуга-алажып көргөн.

ССРЭ-ниң болгаш АДР-нин аразында лайыгал, чаа-гай кожа-хөлбөз чорук бол-гаш кады ажылдакчыла ду-гайында керэниң 5 чылдык байырлагына турас-кааткан хемчеглеринң по-литбюрозу чугаалажып көр-гөн болгаш ол хемчеглерин чугула укур-дузазын онза-лап демдеглзэн.

ЭЛЕЗИННИГ ХОВУДА ЭЛБЕК СУГ

Элезинниг чаддарың аразы-биле, дамырак сугуң уну ыш-каш, дыйлаңнадыр шөлүл чоруткан кызын оруктуң кы-рында кезек-кезек черлерде кыры чартык ай ышмак каас-чараш экижер белиң үе бер-ген. Ындыг экиж бургузунуң чамында өргү шөлүчүгө кы-рын аажок улуг шокор пөс-тер-биле шы каан серилер бар. Оларнын көжегезинде Раджастанын шөлүгө эгелзэн катм чун чуртакчалар чы-гып келгенер. Олар бо кур-гаг ховуда чатты берген суур-лардан чадагды, телелериг, машиналарын даа чедип кел-генер. Олар Индияны эл-езиниң улуг ховуу —Тарын төп районнарың чаа кыл-ган канал-биле сугуң чедип кезип уткуп, демдеглээр дөш келгенер. Бо болушкунга ту-раскааткан байырлагал чурт-тун башкарыкчы партиязы —Индиянын Национал кон-грессиниң секретары Раджив Ганди база моорал келген.

Индияны чурттагыч чо-нуңу суг-биле хандырычыне республиканың төп чааа улуг кичээлейин салып турар. Ол берге айтырыг. Амдыкында чуртта шү суурун бирээзи-ле суг чедипшенинде кыгыл-ган турар. Хемчөк чок барын та-лакы Раджастанга чылда чүгө 30-ден 150 миллиметр шык дүжөр. Чурттагычтыг мындай суурларын «нары ай-тырылгы» черлер деп албан-бүзү-биле алап турар.

Бо черин хей-хей районы-рында байдалды эки төзө-дүрү-биле манаа келген жури-листер бистерге бир тараанын-нын шериге албан эрттирип турар олугуна бижең чага-зын номчутурун таныштыр-ган. Ол чагаада: «Олуг сен-ка чагааны караңгы-биле бижи-

ЭРГЕЖОК ЧУГУЛА

Баштайгы согушкун кы-лырынын адролу эмерик ракеталарын Барын Евро-пага тургузуу эгелзэниңе харым кылдыр Совет Эвиле-ниниң чогуру үеинде ал чо-руткан эргежок чугула хем-чеглери СССР-ниң болгаш ооң эвилелчилериниң айыл чок чоруун хандырычыне, Европага болгаш бүгү деле-гейге дайынчы камгала-рыңче, күштериниң барык ден байдалын хевээр арттыры-луңуе, улганган, СЭКП ТК-нын Чингине секретары, СССР-ниң Дэди Советиниң Президиумунун Даргазы Ю. В. Андроповтуң Медег-ленин даштык чурттарын паралагзы, радиоу, теле-видение, күрүне болгаш хей-ишти ажилдакчылары калбашы-биле тайылбырлап, тайылбырлыг диничи поли-тиказын Совет Эвилелиниң шынчылгын онза-лап дем-деглзэр.

Социалисттик дем катты-жылгазынын күрүне-лер, оларның кол күжү —Совет Эвилели амы үеде тайбын дээш, айыл чок чорук дээш демиселдин кол факто-ру болуп турар деп, Герман Демократтык Республиканың «Нойс дойчланд» солуну бижең. СССР-ниң болгаш

ооң эвилелчилериниң ал чо-руткан эргежок чугула хем-чеглери шериг күчтүгүнү та-лазы-биле барык ден бай-далды хевээр арттырычыне улганган болгаш Совет Эвилелиниң Ленин даштык политиказынын кол шуту-муга бурун дүжүп турар. Америк адролу чаа ра-кеталарын Европа дикше тургузуу эгелзэни-биле хол-баштыр адролу дайынчы кыжынышкыны улам улга-тыр деп Венгрияны «Неп-сабаша» солуну бижең. Шериг күчтүгүнү талазы-би-ле деп байдалды хевээр ар-тырыры чүгө социалисттик чурттарын айыл чок чо-руун хандырычына, оларның улустарынын тайбын күш-ажылын камгалаарыга эвес, харын-даа делегейге тайбын-ны херээнге, бүгү кижи тө-релелериниң үндэин эрге-ажыкчаларыга эргежок чугула болуп турар деп, солун он-за-лап демдеглзэн.

Вашингтонун дайын бе-леткелдериниң болгаш деле-гей ареназында өнүкчө-нө-нө-лүг хөдөлүшкүннериниң ке-дерей айымалдын АКШ-тын тайбын комитетиниң даргазы М. Солобоң айт-кан. Дайында улар АКШ-тын элзэн каш организаци-яны

ларының Беркли хоорайга (Калифорния штат) болган хуралына ол чүве чугаа-ла болгаш Рейтанын амы административиянын са-рыл чок политиказын шы-ныш шутумчулзэн. Барын Европаның чамдык чуртта-рынга ортук ыракшылдың адролу америк ракеталарын тургузуу эгелзэни, Чооку Чөөн чүкте, Төп Америка-ның чурттарында дүшкүр-лүг байдал, Гренадаже АКШ-тың чексентиг күш-териниң дээрбечи халдашкы-нары — ол дээрге, америк административиянын сарыл чок, политиказынын болгаш харымсалга чок хөдөлүш-күннериниң түнелди-дир деп, М. Солобоң демдеглзэн.

Барын Европага америк адролу чаа ракеталарын тургузуу эгелзэн Рейтанын административиянын болгаш НАТО-нуң дайынчырак бе-леткелериниң сарыл чок по-литиказында болгаш харым-салга чок хөдөлүшкүн-ниң уурлангышкынары-нң Барын Европа чурт-тарында сөөлгү үеде улам күштелгенин сурагылыг а-мерик эртемден Р. Бернет «Нью-Йорк» солунга пар-лаан чүлүгүн айткан.

Испания хамааты да-

йыга киржип чоран ин-тернационал бригадаларың австри демиселчилериниң ужуражышкыныга тускай резолюцияны хүлээп алган. Пентагонун болгаш НАТО-нуң стратегтери ортук ыракшылдың америк адролу чаа ракеталарын Барын Европага тургузуу эгелзэ-ни, адролу халаттың кы-жанышкыны улам улга-тырып, делегей байдалын дыка чидгелдирген. Барын Европаның чурттары-нга америк чаа ракеталарын тургузуу эгелзэни СССР-ниң болгаш Варшава Керээниң киришкелери өске-даа күрү-нелерин талазында харым хемчеглери доп-доран алыр апар дээрин АКШ-тын ад-министративиянын болгаш НАТО чурттарынын чакта-ры баш бурунгаар бил-ир ужурулг турган деп резо-люцияда демдеглзэн. Евро-пада тургузуу эгелзэн а-мерик чаа ракеталар —баш-тай-гы согушкун кылырының адролу чепсэ-дир. Комму-низмге уду «ыдыктыг по-ходтуң» хартаачылары ол чепсенти Европага тургу-зундан ойталаван болуп ту-рар.

Москвага болгаш паралаг

конференциянын тайылбыр-ларын даштык чурттар-ның паралагы уругу-чүлөп турар. Барын Германияның «Вельт» солуну мыңча деп бижең: «Ол ракеталарын тургузуу эгелзэн Барын Европаның чурттарынын айыл чок чоруу ук раке-таларын тургускан түнел-де-башкаар эвес, харын-даа кошкаарып паралаг конфе-ренцияга толарай айт-кан. Чүгө дээрге, америк а-дролу ракеталарын тургу-с-кан чурттар харым согуш-кунга таварык болуу дөш шөл алаар. Харым согуш-кун ылангы Германияның Федеративтиг «Республика» солунга анымалдыг болуп ийик. Каттышкан Штаттар харым согушкундан база-ла чаллап шыдаас».

Тургузунан байдалды экижидип болур деп Совет Эвилелиниң санап турарын Францияны «Юманите» со-луну айткан. Америк раке-таларын Барын Европага тургузуу эгелзеге чедир турган байдалда НАТО-нуң чурттары натап кирер болза, айылды чайдып болур арга ам-даа бар деп, СССР-ниң санап турарын солун демдеглзэн. (СЭТА).

БЕДИК ҮНӨЛЭЭШКИН

ДЕЛИ. (СЭТА). Индияның садыг болгаш үлөтүр палаталар федерациянын удуртукчуларының бирээс Арвинд Лалхана Индия биле СССР-ниң аразында хей та-лаалыг кады ажылдакчыла-ның чедипшенин хөгжү-дөш бедин-биле үнелзэн. Экономиктиг болгаш эр-тем-техниктиг кады ажылдакчы-ла талазы-биле чакзаттар аразынын совет-индий ко-операциянын сесин хуралы-нда совет делегациянын удуртукчуу СССР-нин Ми-нистрлер Чөвүлениниң Дар-газыниң бери ораакчызы И. В. Архиповка алдар бол-дурган шайлагала чүве чо-гулааш, ону онза-лап дем-деглзэни болза, сөөлгү үе-де чыл дургузунда ийи чуртун аразында бот-боттарына ажыктыг харылаалар дыка

өзүп, быжыккан болгаш улам ханылап турар. Бөгүн ук харылаалар чүгө өнө-номинка болгаш садыг херек-терин эвес, харын-даа ко-с-мос делегемин шинчилээр, өөрчидиле, медицина, куль-тура дээш ышмак ыңдыг адырларын база хаара ту-дуп турар.

Индия биле СССР-ниң экономика болгаш садыг та-лазы-биле кады ажылдак-чылаш калбак перспектив-ларын деп, Арвинд Лалхана айткан. Бо бүтүнү мага-а-ламы болза бот-боттары бичиринге болгаш бүзүр-жиринге, тайбынга база со-циал-экономиктиг депшил-геге совет болгаш индий улустарын ниити чүткүл-гө үндэсизлеттинген найыр-ла-дык быжык харылаалары бооп турар.

МИНИСТРИНҢ МЕДЕГЛЕЛИ

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Ни-нарагуага уаур агрессияны Рейтанын административия-зы кылдыр болза, ол хөдөлүш-күн Вашингтонун кедрей улуг частыры болуп ийик деп, Аргентинаның чаа ча-заанын даштыкы херектер министри Данте Калута ме-деглзэн. АКШ-тың ыңдыг каркы хөдөлүшкүн Лати-н Американы чурттары-биле ооң харылааларында дендиң багы улуг уруктуулук бол-у-рун ийик деп, министр айткан. Өске күрүне-лериниң иштин херектеринге хол-гаарлашкыны принциптин Аргентина барымаалап ту-руп деп, Калута чугаалаан. Төп Американы айтырыла-рын тайбын шинтирлээр-ниң аргаларын дилеп ты-ва-рынга бодунуң чаааа идеп-

нейиг кирип деп турар дугайын министр меде-глзэн.

Великобританияның эже-леп алганы Фолкленд орту-луктары дугайында айты-рыга Калута база докта-ган болгаш ол ортулуктарга Аргентинанын бурун эр-гезин катат тургузар талазы-биле дипломаттыг күжө-нишкенин колдунуңа КНО-ну дамыштыр чаа ча-зактын кылдыр бодат тура-рын айткан.

Күрүне-лер аразында че-рүлдеп айттырылган чуга-алажышкынары арга-ла-зы-биле тайбын шинтир-лээр Аргентинаның чаа ча-заа чүткүр апар деп Д. Калута чокта чаа «Нью-сүпик» солунга берген ин-тер-вьюзунга демдеглзэн.

ЯДРОЛУТ ДАЙЫННЫ БОЛДУРБАС ДЭЭШ

ВАШИНГТОН. (СЭТА). Совет болгаш америк эр-тем-денерин ында доозулган симпозиумун киришкел-лери адролу дайынны кан-чал-да болдурбас болбас деп түнелди кылганнар.

«Ядролу боо-чепсектерин кызырар болгаш ону соон-да оларын бурун-биле уу-да-каары бөмбүрөккө камгалап алгырың кара чангыс оруу болур» — деп, Корнелл уни-верситетиниң профессору И. Саган ук чышыла меде-глзэн. «Кызыгарлашкыны адролу дайынны чорудуп болурун чөдөш аңаа «тигелгени» чедип ап бо-лудурун «арганын» дуга-йында Рейтанын админис-трациянын кичил-биле «теорияны» ол чиди-биле шутумчулзэн, «ядролу чеп-сенти кызырар-даа ачыл-гала-чорук бодун өлүмүр-дир» деп айткан. Космоска ра-кеталарга уаур камгала-лыс-темына тургузар талазы-биле Ак бажының планна-

рын Станфорд универси-тетиниң профессору П. Эрлик шинтирлгип буруу шапкан. «Ядролу дайынды камгала-нырың кара чангыс арга-зы — ону болдурбас бол-дур» — деп, ол чугаалаан.

«Эмчилер социал харым-салга дөш демиселде» деп салдарлыг хей-ниити органи-зацияны удуртукчуларын-ның бирээс Дж. Гайгер биле Нью-Йорк штатта уни-верситет профессору Л. То-мас олар боо-чепсектерин эидере бүдүрерин соксад-рынын, массалыг уузкаш-кынын чепсектерин кызы-рарынын эргежок чугулазын айтканнар.

Рентген-радиологияны эр-тем-иниң институтунун директору, СССР-нин МЭА-зынын академиги А. С. Пав-лов «ядролу дайынны бол-дурбас шаң ыңдыг байдал-дарын тургузарың» чыш-тың киришкелерин кыйгыр-

ган. «Боо-чепсектерин эидере бүдүрерин соксадрынын болгаш чепсегеленишкенин бурун база бүтүн-нити дү-жүрерин бүгү совет улус шыгыны негеп турар» — деп, совет делегациянын удур-тукчуу, СССР-ниң ЭА-зынң вице-президенти, ядролу дайынны ажилы-га уду тайбын камгала-ның совет эртемденер ко-митетиниң даргазы академик Е. И. Велихов чугаалаан.

Совет болгаш америк эр-темденерин ужуражыла-ларын эрттирп турарынын чугулазын АКШ-тын поли-тиктиг ажилдакчы, сенат-тор М. Хэтфилд СЭТА-ны корресподинтига интер-вьюлашкан айткан. Ядролу дайынны өлүмүг урукта-лыг улустарын онза меде-реп билш алырына ийи чурттуң эртем болуктериниң төлөөлекчилерин, кады ажылдакчылазы тергип чү-гула деп, ол онза-лап демде-глзэн.

ПАКИСТАДА БАЙДАЛ

ИСЛАМАБАД. (СЭТА). Америк тергидеге уудура-нышкының митингтери болгаш чыскаалдары Паки-станың Хайдарабад хоора-лынга болган. Демократия-нын катат тургузар дөш шимчээшкенин инициатива-нын өзүгаар ол чыскаалдар-ын болгаш митингилерин организаастаан.

Пакистаның болгаш Аме-риканың Каттышкан Штат-тарының аразында шериг харылааларын калбарганы-биле холбаштыр сеткил дү-вүрүзшенин болгаш сагыш-сыраалынын митингилер-ниң, чыскаалдарын кириш-келер илелерилген. Чуртта шериг байдалын күш чок болдурарын, хамааты эр-гел-лери болгаш хосталгаларын, демократияны катат тургу-зарын чыскаалганын шың-гы негезгенер.

«Муслим» солунун дый-натканы өзүгаар алыр, чыскаалганын тарадыр шыгары-биле хей сагыш полиейиңдерин эрге-чары-галар ыдалаан. Чыскаалган-нарың болгаш полиейи-лериң аразында болган ме-сидежешкенин түнел-линде хей кижи балыган-ган, элзэн каш кишини ту-дуп хоругдаан.

Информация агентстволарының коррес-понденттериниң Нажаменад дыйнадыг турарын өзүгаар алыр, Чадта байдал дүшкүрүлгү хевээр болуп турар. Оң кол чылдаганы —Африканың ол чуртун да-штык шөөлгөр амга чедир эжелеп, Чадты херек кырында ийи аңгы кылдыр чарып алган туруп турары дыр. Интервентиле-ниң шериглеринге чоңуң уурлангыш

кынары Чадтың төп болгаш муруу та-лакы дивизияларында улам күштөлүп ту-рар.

ЧУРУНТА: француз солдаттарының Нажа-менаның кудумчуларында чоруп турары. Бо чурукту «Жен Африк» журналы пар-лаан турган.

СЭТА-ның фотохрониказы.

